No 2280.

# DE TIJD.

## NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

*Dieu et mon droit.*

[illegible] COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franco* door het geheele Rijk.
*Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 24 OKTOBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

## Vereeniging: REGT VOOR ALLEN.

De *Vereeniging* noodigt de Kiezers der Hoofdstad uit, bij de verkiezing van twee leden voor den Gemeenteraad, op Dingsdag 24 Oktober e. k. hunne stemmen uit te brengen op:

den Hr. **A. H. HAFKENSCHEID**

ter vervanging van den Hr. A. HUIDEKOPER (*geel stembiljet*); en op:

den Hr. **P. N. MULLER**

ter vervanging van den Hr. A. F. INSINGER (*wit stembiljet*)

*Namens de Vereeniging,*
*Het Bestuur:*
L. J. ALBERDINGK THIJM,
Sekretaris.

---

AMSTERDAM, 23 Oktober.

### Ontwerp van wet op het lager en middelbaar onderwijs.

III.

[illegible] begint de Regering bij het begin. Zij heeft een voorstel te doen ter regeling van het *lager* en *middelbaar* onderwijs: in het eerste art. der wetsvoordragt zegt zij dan ook, wat zij onder lager en middelbaar onderwijs verstaat, en hare opvatting van dit tweeërlei onderwijs verdedigt zij in 't breede in de toelichtende memorie. Wij [illegible] en op welke gronden zij het lager [illegible] en nagaan, of hare opvatting aannemelijk is, of zij tot geene twijfelingen aanleiding geeft, en of, eindelijk, de redaktie van het art., waarin zij hare opvatting van lager en middelbaar onderwijs formuleert, zich niet door eenige meerdere juistheid van uitdrukkingen kon onderscheiden. Vooraf echter nog iets anders, naar aanleiding van de memorie van toelichting, om van stonde af te weten te komen, van welken geest de minister van Binnenlandsche Zaken verklaart bezield te zijn ten aanzien van het bijzonder onderwijs en uit welk gezigtspunt het openbaar onderwijs door hem beschouwd wordt.

[illegible] lezers hebben daarbij belang. Immers, schoon zij wel weten [illegible] er vrij wat meer waarde te hechten is aan een paar goede wetsartikelen, waarbij het vrije onderwijs behoorlijk gewaarborgd en het openbare op voldoende wijze wordt ingerigt, vooral »met eerbiediging van elks godsdienstige begrippen", dan aan de schoonste ministeriëele verklaringen, in toelichtende memoriën afgelegd, zoo is het, van den anderen kant, hun niet minder duidelijk, dat op de beginselen, van welke de minister verklaart uitgegaan te zijn bij de regeling van een onderwerp, dat met hunne heiligste regten en belangen zoo innig zamenhangt, met bijzondere aandacht behoort gelet te worden. Welke die beginselen zijn, daarop toch komt het inzonderheid aan. Zijn zij verwerpelijk, het gansche wetsontwerp zal verwerpelijk zijn, al mogen er ook eenige aannemelijke bepalingen in voorkomen. Zijn zij daarentegen, goed, dan zal het gansche wetsontwerp aannemelijk zijn, of ten minste, behoudens eenige [illegible] vooruitgezette beginselen meer overeenkomstige, [illegible] kunnen gemaakt worden. Zien en [illegible] beginselen ten aanzien van het bijzonder [illegible] openbaar onderwijs door den minister van Binnenlandsche Zaken [illegible], in de memorie van toelichting, als de [illegible] verdedigd worden.

[illegible] den eenen kant, dus zegt hij, met klem [illegible] aangedrongen op de vermeerdering der bijzondere [illegible] van lager onderwijs en worden daar [illegible] Vaderland en de Nederlandsche jeugd de [illegible] verwacht, met niet minder warmte wordt van de andere zijde het gevoelen voorgestaan, dat het openbaar onderwijs, ter bevordering van kennis, geestontwikkeling en eendragt onder de burgers van denzelfden Staat, in de eerste en voorname plaats behoort in aanmerking te komen.

»De vrijheid tot het geven van onderwijs, de bevoegdheid voor ouders en voogden om kinderen zoo te doen onderwijzen en opvoeden, als zij volgens hun geweten meenen verpligt te zijn, werden door de Grondwet van 1848 toegekend. Die regten, welke met zoo veel reden op den hoogsten prijs worden gesteld, zijn der Natie gewaarborgd, en de Regering vertrouwt dat dit wetsontwerp het bewijs zal leveren, dat die regten volkomen door haar zijn geëerbiedigd.

»De Regering erkent dat het bijzonder onderwijs, goed ingerigt, voordeelen aanbiedt, welke het openbaar onderwijs wegens zijne algemeene strekking mist; maar tevens is zij innig overtuigd dat voor de hoogste belangen van volk en Staat niet zou zijn gezorgd, indien een wel geregeld openbaar onderwijs ontbrak en alles aan het bijzondere wierd overgelaten.

»De Regering vereenigt zich dan ook niet met het gevoelen van hen, die meenen, dat de pogingen, die, om welke reden dan ook, worden aangewend tot het oprigten van bijzondere scholen, moeten worden belemmerd of tegengegaan, of die het openbaar onderwijs in de handen der Regering als een middel willen hebben beschouwd, om het bijzonder onderwijs hier of daar te bemoeijelijken en zoo doende de vrijheid, door de Grondwet gewaarborgd, te bekorten. Ontdekt zij dat goede bijzondere scholen, zoo als er reeds vele zijn, worden opgerigt of uitgebreid, zij juicht het toe en zij wenscht niet het bestaan daarvan in gevaar te brengen, door de krachtige hulpmiddelen waarover kan worden beschikt, met betrekking tot het onderwijs van overheidswege gegeven.

»Maar wat zij wenscht en wat zij, al ware het niet door de Grondwet voorgeschreven, als haren duren pligt beschouwt, is te zorgen dat overal en voor ieder, zoowel voor den gegoede als voor den minst vermogende, [illegible] godsdienstige gezindheid hij behoort, de gelegenheid worde geopend tot het ontwikkelen der vermogens van verstand en hart, en tot het verkrijgen van die kundigheden welke in eene beschaafde maatschappij voor ieder, van welken rang of stand hij moge weze, onmisbaar zijn."

Aldus de memorie van toelichting, en wij erkennen gaarne, dat wij met een wezenlijk genoegen van deze woorden kennis hebben genomen. De aangename indruk, welken zij ons gegeven hebben, zal door allen gedeeld worden, die weten op welken toon van geringschatting nog vaak door enkelen, die beoordeelen wat zij niet kennen, over het bijzonder onderwijs gesproken wordt en die thans die ligtzinnige kritikasters beschaamd zien door de verklaring des ministers, »dat het bijzonder onderwijs, goed ingerigt, voordeelen aanbiedt, welke het openbaar onderwijs, wegens zijne algemeene strekking, mist." In dankbare herinnering behoort dan ook die verklaring gehouden te worden. Als afkomstig van iemand, die in de gelegenheid is om den ganschen toestand van het onderwijs te kennen en te beoordeelen, brengt zij alle nog te dikwijls tegen het vrije onderwijs ingebragte beschuldigingen tot zwijgen en duidt zij aan, dat een nieuw tijdperk voor het schoolwezen in ons vaderland is aangebroken. Tot dusverre werd door de belanghebbenden de onvergelijkbare voortreffelijkheid en de onverbeterlijkheid van het openbaar onderwijs zoo luide en zoo eenparig uitgebazuind, dat de stem van hen, die tegen deze verkondiging van eigen lof eenige aanmerkingen hadden, meestal geheel overschreeuwd werd. In 't vervolg kan men volstaan met daartegenover te verwijzen naar hetgeen door de Regering als een feit gekonstateerd is geworden, dat het getal der *goede* bijzondere scholen reeds beteekenend is en naar hare verklaring, »dat het bijzonder onderwijs, goed ingerigt, voordeelen aanbiedt, welke het openbaar onderwijs, wegens zijne algemeene strekking, mist." Ziet, wij hadden naauwelijks durven hopen, dat dit thans reeds zoo openlijk en loyaal erkend zou zijn geworden. Doch is het dan ook wel te verwonderen, dat »de Regering zich niet vereenigt met het gevoelen van hen, die meenen dat de pogingen, aangewend tot het oprigten van bijzondere scholen, moeten worden belemmerd of tegengegaan, of die het openbaar onderwijs in de handen der Regering als een middel willen hebben beschouwd, om het bijzonder onderwijs hier of daar te bemoeijelijken en zoodoende de vrijheid, door de Grondwet gewaarborgd, te bekorten?" Met dat gevoelen kon de Regering zich niet vereenigen. Integendeel, een onderwijs, dat voordeelen aanbiedt, die het openbaar onderwijs mist, heeft op hare bijzondere bescherming aanspraak.

Wij kunnen ons hierbij bepalen. Trad de Regering, in de memorie van toelichting, in eene uitvoerige ontwikkeling van hare zienswijze ten aanzien van het openbaar onderwijs, wij zouden ons verpligt rekenen haar daarbij op den voet te volgen. Daarvan onthoudt zij zich echter. Want terwijl zij het allezins betwistbare gevoelen, »dat het openbaar onderwijs, ter bevordering van kennis, geestontwikkeling en eendragt onder de burgers van denzelfden Staat, in de eerste en voorname plaats behoort in aanmerking te komen," slechts *pro memoria* konstateert, verklaart zij alleen, innig overtuigd te zijn, »dat voor de hoogste belangen van volk en Staat niet zou zijn gezorgd, indien een wel geregeld openbaar onderwijs ontbrak en alles aan het bijzondere wierd overgelaten." Wij hebben op die verklaring, in verband met wat voorafgegaan is, niets aan te merken. Worde het openbaar onderwijs slechts wèl geregeld!

---

In een vrij uitvoerig opstel van de *Grondwet*, over de begrooting van uitgaven voor de departementen der Eerediensten, treffen wij zeer belangrijke opmerkingen aan. Onder anderen deze b. v.:

»Wij gelooven, dat veel is in te brengen tegen het beweren, dat de Staat verpligtingen heeft, waaraan hij zich, ook bij de opheffing van dat Grondwets-artikel, niet zou kunnen onttrekken. Wij erkennen gaarne, dat de Staat na 1795 in het bezit getreden is van goederen en fondsen, waaruit te voren de tractementen der leeraars werden betaald; maar dat de herkomst dier bezittingen ook aanleiding zou kunnen geven, tot het vermoeden, dat het bezit niet altijd bij den regtmatigen eigenaar heeft berust."

Met der daad, al is het dat wij daarop niet de aandacht onzer lezers hebben gevestigd, het heeft ons toch steeds verwonderd, hoe men met zooveel ophef over het bezit van kerkelijke en armengoederen spreken kon, dewijl noch de oorsprong van de meesten dier goederen, noch het middel waardoor zij in andere handen, dan in die der eerste bezitters geraakt zijn, kan worden geïgnoreerd.

---

Over eene andere aangelegenheid een woord. De *Grondwet* schrijft:

»Als iedere godsdienstige gezindheid het regt bezit, om zich inwendig zelfstandig te regelen, moet de vraag oprijzen: of de schatkist, voorziende in het lot der leeraren, de kosten der inwendige regeling van kerkbesturen of kerkvoogden moet dragen? Bedriegen wij ons niet, dan heeft het vorig Ministerie, bij de regeling van het R. K. kerkgenootschap, die verpligting niet erkend; en een onvermijdelijk gevolg daarvan moest zijn, dat op de begrooting geene bezoldiging of toelage voor kerkvoogden en kerkelijke besturen had kunnen worden gebragt."

Het is waar, het vorig ministerie schijnt die verpligting wel niet te hebben erkend; [illegible] dat het tot die erkentenis [illegible] gekomen, als het den tijd hadde gehad, om de kerkregeling rustig tot stand te zien komen. De begrooting voor het departement van de R. K. Eeredienst is altijd provisioneel geweest, juist omdat de Katholieke Kerk bij ons te lande hare normale organisatie wachtte. Met de definitieve regeling van onze kerkelijke aangelegenheden moest ook de definitieve regeling van de begrooting voor onzé Eeredienst volgen.

---

Het volgende insgelijks uit de *Grondwet* dient ten antwoord op *anti-papistische* verwijten, alsof de katholieke Eeredienst bevoorregt wordt:

»Behalve de *onveranderlijke kompetentiën*, welke onder de benamingen van uitgangen, renten, fondatien en andere dergelijke jaarlijksche uitkeeringen oorspronkelijk gekleefd hebben op de, sedert het begin der loopende eeuw met 's Rijks domeinen, vereenigde geestelijke goederen, wordt eene som van ƒ 425,722.87 op de begrooting uitgetrokken voor tractementen van plaatselijk dienstdoende kerkleeraars, namelijk: 870 pastoors en [illegible] kapellaans, die van ƒ 100 tot ƒ [illegible] bezoldiging of toelage genieten, bijv.

| | | |
|---|---|---|
| 496 pastoors. | . . . | f 400. |
| 187 » | . . . . | » 300. |
| 160 kapellaans. | . . . | » 235. |
| 290 » | . . . . | » 100. |

»Wij vestigen daarop bijzonder de aandacht, opdat men, bij eene vergelijking der verschillende sommen, op de beide begrootingen voor de Eeredienst uitgetrokken, een billijk oordeel zou vellen en te meer zou leeren inzien, hoezeer het oordeel van vele anti-papistische bladen rust op gebrek aan genoegzame bekendheid. Als een bijdrage daartoe wijzen wij nog op de geringe som, die voor onderstand tot vernieuwing en vergrooting van kerkgebouwen is uitgetrokken ad f 15,000 en op de geringe bezoldiging, die aan het onderwijzend personeel van slechts *drie* seminariën (Haaren, Hoeven en Roermond) wordt uitgekeerd, waarvan slechts één leeraar de hoogste bezoldiging van f 800 geniet. Men vergelijke daarbij de redeneringen, die bij herhaling in dergelijke bladen worden opgedischt, om aan te toonen, dat met partijdigheid de uitgaven der begrooting voor de R. C. Eeredienst zijn ingetrokken, terwijl het tegendeel bij een onbevangen onderzoek in het oog loopt."

De Weener korrespondent van de *Amsterdamsche Courant* geeft de volgende analyze van het antwoord van Pruissen op de Oostenrijksche nota van 30 September, den 16 Oktober te Weenen ontvangen en door graaf v. Arnim aan graaf v. Buol overhandigd:

»De jongste nota van Pruissen, dd. 13 Oktober, geeft, in zeer beleefden vorm en op bedaarden toon, aan den Pruissischen gezant te Weenen den indruk te kennen, door de jongste mededeelingen van Oostenrijk te Berlijn gemaakt.

»Na aan de openhartigheid der verklaringen van het Weener kabinet hulde gebragt en de noodzakelijkheid voor Pruissen aangetoond te hebben, om daarop, ook tegenover de overige Duitsche Staten, onverwijld even opregt te antwoorden, herinnert baron von Manteuffel kortelijk aan den inhoud zijner vorige nota van 21 September. Hij had daarin eenige ophelderingen gevraagd omtrent den door Oostenrijk in krijgs- en staatkundig opzigt in de vorstendommen uit te oefenen invloed, en zich wijders nader omtrent de bekende vier punten verklaard. Hij toont er zich verrast over, dat graaf Buol met zoo veel bevreemding de belangstelling der Pruissische regering, ten aanzien van eerstgemeld onderwerp heeft opgemerkt. Heeft Pruissen bijzondere titels noodig om het vertrouwen uit te spreken, dat Oostenrijk, ook wanneer zijne belangen met die van Duitschland in de vorstendommen niet immer identiesch mogten zijn, evenwel bij vermeerderden invloed aldaar, Duitschlands belangen er ook te meer zal trachten te doen gelden? Het is nu erkend dat de vraag, of en in hoeverre de vorstendommen op nieuw het tooneel des oorlogs zullen worden, afhangt van militaire maatregelen, bij de uitvoering waarvan de zorg voor Duitschlands belangen in het minst niet in aanmerking behoeft te komen, en waarvan de gevolgen alzoo geenszins onder het bereik van art. 2 van het Oostenrijk-Pruissisch traktaat vallen. Een onpartijdig opmerker zal moeten erkennen, dat Rusland tot dusverre geene blijken gegeven heeft, zijne *verdedigende* houding op nieuw met eene *aanvallende* te willen verwisselen. Evenwel erkent de Koning van Pruissen volkomen den ernst van het oogenblik en is zich de pligten ten volle bewust, welke de handhaving van Duitschlands veiligheid in het Oosten hem oplegt.

»Ten aanzien der vier punten, welke bij eventuele vredesonderhandelingen in aanmerking zouden kunnen komen, herinnert baron von Manteuffel dat deze door Pruissen bij het hof van Petersburg ondersteund zijn; dat Pruissen aan de russische regering zijn leedwezen over de verwerping heeft betuigd; dat Pruissen zich bereid heeft verklaard, zich in gelijken zin in een nieuw protokol der weener konferentie uit te spreken, onder uitdrukkelijke bijvoeging evenwel dat het zich hierdoor, evenmin als door vroegere protokollen, tot eene *gekontrakteerde verpligting* om vijandig tegen Rusland op te treden zou verbonden achten. Dit standpunt heeft Pruissen tot dus verre vastgehouden en zal het ook verder doen, tegen alle onrechtvaardige verdenkingen en verwijten aan. Oostenrijk geeft thans toe, dat alleen de beide punten betreffende de vrijheid der scheepvaart op den Donau en de regeling van het protektoraat in de Vorstendommen, van algemeen belang voor Duitschland zijn. Pruissen deelt die meening, en is bereid haar bij den Bond te ondersteunen. Maar dat de waardigheid van laatstgemeld ligchaam zou eischen, reeds thans tegenover deze europesche kwestie eene bepaalde stelling in te nemen en eene bindende verklaring af te geven, dit kan baron von Manteuffel slechts ten deele aan graaf Buol toestemmen.

»Er is eene rust, die niet het teeken van zwakheid, maar veelmeer de waarborg van onverwinbare kracht is, en Pruissen vertrouwt dat deze kracht zich werkzaam en trouw betoonen zal, zoodra de regten en belangen van het gemeenschappelijk vaderland gevaar loopen. Het verschil van inzigten, dat ongelukkig tusschen beide kabinetten bestaat, vloeit minder uit eene afwijkende uitlegging van het verbond van 20 April voort, dan wel daaruit, dat Oostenrijk besluiten genomen en verpligtingen aangegaan heeft, welke wel voor den keizerstaat, maar minder voor de overige bondgenooten van belang zijn. Pruissen zal, onafgeleid door verwijten en insinuatiën, welke het liefst onbeantwoord laat, aan het gesloten traktaat, en bepaaldelijk aan art. 2 daarvan, vasthouden en elke van andere zijde daarin voorgestelde wijziging, met het oog op eigene zoowel als op Duitschlands belangen, aan ernstig overleg onderwerpen."

Bij een adres van 9 September jl. heeft het collegie voor de groote visscherij in de provincien Zuid- en N.-Holland zich aan den Koning gewend, met verzoek, dat, in verband met Zijner Majesteits besluit van den 5den dier maand (*Staatsblad* n°. 132.), nu ook zoo spoedig mogelijk aan de groote visscherij worde vergund den gevangen haring te steuren of ongekaakt aan te brengen.

Krachtens eene kabinetsbeschikking van Zijne Majesteit, heeft de minister van Binnenlandsche Zaken den 19den dezer het Collegie doen opmerken dat aan dit verlangen niet kan worden voldaan zonder wijziging van art. 51 van het reglement op de uitoefening der groote visscherij in de voormalige provincie Holland, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 5 Junij 1827, n°. 20; derhalve, ter bereiking van het gewenschte doel, een besluit noodig is van de Staten, die dat reglement hebben vastgesteld, als welke uitsluitend bevoegd zijn, na verkregene magtiging, ingevolge art. 97 der provinciale wet van 6 Julij 1850 (*Staatsblad* n°. 39), gemeenschappelijk de beoogde wijziging van het reglement onder 's Konings goedkeuring vast te stellen, indien zij daartoe termen vinden.

Het Collegie is derhalve met zijn verzoek verwezen naar de Provinciale Staten van Zuid- en Noord-Holland, onder bijvoeging dat de Gedeputeerde Staten dier beide provincien zich bereid hebben verklaard, aan de Staten nog in de eerstvolgende vergadering een voorstel tot intrekking van het bedoelde art. 51 aan te bieden, wanneer namelijk hun door het Collegie voor de groote visscherij het aan de Provinciale Staten gerigt adres tijdig genoeg wordt ingezonden, om, op grond daarvan, na gemeenschappelijk overleg tusschen Gedeputeerde Staten, zoodanig voorstel te kunnen opmaken.

Te Rotterdam bij H. Nijgh is verschenen: *Gids voor het Huwelijk, door* R. J. F. Rietstap, *candidaat notaris te Rotterdam.* De *Gids* geeft eene handleiding omtrent de civiele regten op het huwelijk en de huwelijks-gemeenschap betrekkelijk. De schrijver zegt: »Om mijne aanteekeningen, als handleiding nog meer bruikbaar te maken, heb ik ..., waar ik dat noodig oordeelde de bepalingen onzer wet met die van vroegere wetgevingen vergeleken en in verband beschouwd. Ik heb mij bij het vergelijken der wettelijke voorschriften betreffende de huwelijks-gemeenschap in onze wet vervat met die van vroegere wetgevingen, bepaald tot het aangeven van het algemeen beginsel, daar ik het voor het publiek van geen belang heb geoordeeld, die vreemde wetgevingen in alle hare geoorloofde afwijkingen te volgen."

De *Gids* geeft alzoo in eenige weinige bladen al wat voor het publiek omtrent het huwelijk, volgens het burgerlijk regt beschouwd, te weten dienstig is. De schrijver heeft zijne zaak, beknopt en duidelijk voorgesteld, onder het bereik van een ieder gebragt. In zoo verre heeft hij werkelijk eene dienst bewezen aan een zeer groot deel van onze bevolking, dat in volslagen onwetendheid leeft van de gewigtige wetsbepalingen, die het huwelijk aangaan.

Men leest in de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode:*

»Wij hebben getracht te weten te komen wat er is van de daadzaak, onlangs medegedeeld door een blad, dat zich meer voorliefde voor den heer Gibson dan door waarheidsliefde onderscheidt. Heeft, vroegen wij, de gezant van Amerika, in antwoord op eene ernstige nota van onzen minister van Buitenl. Zaken, een dictionnaire aan dien staatsman toegezonden? Is dit mogelijk? Zie hier het antwoord ons gegeven door iemand, die bij magte is met het gebeurde naauwkeurig bekend te zijn: »Dergelijke ongerijmdheden kunnen alleen uitgedacht worden door hen, die zelven in staat zouden zijn zulk eene onvoegzaamheid te plegen of te dulden. Weinig eer wordt aan onze Natie bewezen door de quasi publicisten, die veronderstellen, dat iets dergelijks mogelijk zijn zou, ja zelfs dat het logenachtig verzinsel geloof bij haar zou vinden." Dit antwoord bevestigde den indruk, welke reeds bestond bij ons, die in de staatkunde noch aan onbeschoftheid, noch aan goedhartigheid gelooven."

Op 23 dezer, des middags ten twaalf ure, zullen in het gebouw van het ministerie van Finantien, in de Spinhuissteeg alhier, door het ministerie van Finantien in het openbaar worden uitgeloot, om met 1 Nov. daaraanvolgende te worden afgelost, twaalf aandeelen, ieder groot f 500, in de geldleening van f 160,500, tot gedeeltelijke bestrijding der kosten van aanleg van een Kiezelweg tusschen Zutphen en Goor.

Z. M. heeft aan P. Verbeeten, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als burgemeester der gemeente Haelen, en in zijne plaats benoemd W. Schreurs.

## Opgaaf van Cholera-Lijders.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig voorzigt alhier zijn op den 21 Oktober aangegeven 3 m nen en 2 vrouwen; waarvan in het hospitaal geene. O leden 2 vrouwen; daarvan in het hospitaal geene daar uitgegaan geene. Blijven alzoo daar in behandeling personen.

'S GRAVENHAGE, 22 Okt. Naar men verneemt w Z. M. tegen den 27 of 28 dezer van het Loo in rezidentie terug verwacht.

— Ingevolge Zr. Mjs. beschikking zullen ook d winter wederom eenige detachementen kavallerie vo dienst van hulp-marechausées worden bestemd. Zij wel onderrigt, dan zijn ditmaal echter die troepe steld ter beschikking van den minister van Jus onder bepaling dat de kosten, die aan eene tijd gelijkstelling van gewone kavallerie met maréchaussée bonden zijn, niet zullen geleden worden door oo maar door justie, als uitgave van politie.

— Den 10 dezer heeft voor den Hoogen Raad de derlanden, Kamer van strafzaken, gediend de zaak J. de Vries, tegen een arrest van het hof in N.-Holl (zaak van *Asmodée*) Het rapport werd uitgebragt doo raadsheer de Greve. Voor den requirant trad op A. Meijer Bing. De conclusie van het O. M. is be op 24 dezer.

— De minister van financien heeft, bij resolutie 14 dezer, vastgesteld de 225e. Staats-loterij. Zij za staan uit 20000 loten, 10000 prijzen en premien collecte zal geopend worden op Maandag 13 Nove 1854 en gesloten op Zaturdag den 25 dier maand trekking van de onderscheidene klassen zal gesch 14 dagen de eene na de andere die van de eerste zal aanvangen op 11 December 1854. De laatste 100 mers worden op Zaturdag den 3 Maart 1855 getro

— De Staatsraad, kommissaris des Konings in de vincie Zuid-Holland heeft ter kennis van de daarb langhebbende stoomboot-maatschappijen, enz. geb dat, wegens het maken van twee tegenover elkand gende kribben vóór de bogt van den Stroomfeide dijk, enz., in de rivier de Noord, het ter voork van ongelukken noodzakelijk is, dat gedurende de zaamheden, welke bereids zijn aangevangen, de voorbijvarende stoombooten met halve stoomkracht v en genoemde maatschappijen enz. mitsdien worde genoodigd om te willen zorgen, dat door de sch hunne booten, ter voorschreven plaatse, welke ter zijden door vlaggen aan stokken zullen worden aa zen, met zoogenaamd half werk worde gevaren.

'S GRAVENHAGE, 21 Okt. Z. Exc. de minis Marine is van zijne inspectiereis in de rezidentie gekeerd.

— Op 19 Oktober ll. stond voor het Provincia regtshof in Zuid-Holland, onder voorzitterschap v J. A. Philipse, teregt Johannes Ekelmans, als be digd van in den avond van 20 Februarij 1854, bij zich als schippersknecht bevond aan boord v vaartuig met Teunis Ursinus op de rivier de M voor de stad Dordrecht, gezegden persoon van Ursinus, na daartoe vooraf het misdadig plan g en alles voorbereid te hebben, moedwillig in de r hebben geworpen, met dat gevolg, dat deze, na lang mogelijk zwemmende boven water gehouden hulp geroepen te hebben, is verdronken. De adv Mr. J. W. Gefken requireerde de schuldigverklar beschuldigde aan moord en zijne veroordeeling straf des doods. De verdediger des beschuldig Mr. A. M van Stipriaan Luiscius. De uitspraak paald op Vrijdag 27 Okt. aanstaande.

ROTTERDAM, 22 Okt. Gisteren is voor reken de heeren J. Roelands & Co., van de scheepstim St.-Joris, te water gelaten het door de schee meesters de Jong, Kolfaudt & Anthony, ge barkschip *Charles*, groot 300 gemeten lasten, gevoerd worden door kapt. J. F. C. Borger, en middellijk daarna voor het handelshuis C. Vlier Zonen de kiel gelegd, voor een fregatschip, groo 500 lasten, waaraan de naam is gegeven van *E hanna*, bestemd voor de groote vaart.

HEUSDEN, 20 Okt. Het stelligste berigt uit sogenbosch, geeft ons de tijding, dat men daa van de uitwatering niet stil zit; volgens dat op aanzoek van een hoog geplaatst persoon hoofd-ingenieur van den waterstaat in deze bezig zijn met een nieuw plan van uitwatering dat noch op het Vlocispui (alias Bossche Zeehaven op den Amer zou uitloopen, maar door een den geleid van de Dieze bij de stad 's Hertog regt naar de Maas bij Hedikhuizen. Plans en tee gen zijn reeds in gereedheid.

GORINCHEM, 20 Okt. Van 23 September zijn er te Werkendam 28 personen overleden 20 aan de cholera, dus 5 in de week. Sede laatste dagen hebben er zich geen gevallen gedaan. Het berigt verdient alzoo weinig

dier plaatse dagelijks 5 a 6 personen grafwaarts worden gedragen.

ALBLASSERDAM, 21 Oct. Heden zijn alhier met het beste gevolg twee schepen te water gelaten als: van de scheepstimmerwerf van den heer F. Kloos, het clipper campagne-fregatschip *Nieuw-Holland*, groot p. m. 390 gemeten lasten, voor eene reederij onder direktie van de heeren Boissevain en Kooy te Amsterdam, zullende worden gevoerd door kapt. L. Tuk; en van de scheepstimmerwerf van den heer J. Jonkers, het barkschip *Vrije Handel*, groot ongeveer 300 gemeten lasten, voor rekening van de heeren Müller en Reese te Amsterdam, zullende worden gevoerd door kapt. D. van Ketinier. Beide zijn voor de groote vaart bestemd.

KAMPEN, 21 Okt. Heden heeft Mgr. Zwijsen, Aartsbisschop van Utrecht, aan een groot getal geloovigen het Sakrament des H. Vormsels toegediend. Een kommissie der Regering woonde deze plegtigheid bij.

---

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Ct.*:

De *Oesterr. Corr.* meldt: »Uit de Krim zijn berigten ontvangen tot den 15, die niets beslissends behelzen. Groote massa's Russische troepen zijn op dat schiereiland verschenen, en de vrije gemeenschap der Russen met de vesting Sebastopol wordt steeds behouden."

# BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

## FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Okt. Nog altijd blijft het de vraag of het bombardement van Sebastopol den 13 een aanvang heeft genomen, gelijk een dépêche uit Weenen op grond van berigten uit Bucharest heeft vermeld. In een dépêche toch uit Petersburg te Berlijn ontvangen en tijdingen inhoudende uit Sebastopol van den 14, wordt geen woord van het bombardement gerept. Vorst Menschikoff meldt daarin alleen, dat op den 14 te Sebastopol alles naar behooren toeging. Nu blijft het de vraag wat hiermede bedoeld wordt. In al zijn vorige depêches heeft vorst Menschikoff telkens gezegd dat er nog niets tegen Sebastopol was ondernomen, doch thans zegt hij zulks niet en meldt alleen dat het in de vesting wel is, zoodat het zeer goed kon zijn dat het bombardement op den 13 werkelijk begonnen is, zonder op den 14 nog tot eenig nadeelig resultaat voor de Russen geleid te hebben.

Eene latere dépêche uit Berlijn meldt bovendien, dat de geallieerden van den 15 op den 16 hunne batterijen hadden opgeruimd, terwijl de artillerie der Russen zich zoo goed gekweten had, dat het den vijand onmogelijk was zijn vuur te openen.

Er blijft dus in de verschillende dépêches wederom de gewone tegenspraak heerschen. Men merkt zulks ook op ten aanzien van de berigten welke spreken van de versterkingen die er naar het oorlogstooneel worden gezonden.

Met de *City of Londen* zijn te Marseille de volgende berigten ontvangen: Het vuur tegen Sebastopol was den 10den nog niet geopend. De belegeringswerken vorderden snel; tegen de muren ten zuiden der vesting waren geene aarden wallen aangelegd, zoodat het schieten eener bres gemakkelijk zal vallen. Er zal dan onmiddelijk storm geloopen worden.

Ingevolge van de versterkingen, die zij na den Alma-slag ontvangen hebben, beginnen de belegerden gebrek aan levensmiddelen te krijgen.

De vice-admiraal Bruat heeft met 400 zeelieden gewaagde verkenningen ondernomen, tot onder de muren der vesting. Hij werd met een kogelregen ontvangen, doch niemand werd gekwetst. Ook heeft hij des nachts den doortogt tusschen de gezonken schepen gepeild.

Drie schepen der geallieerden hebben eene landing gedaan te Yalta, en zich overtuigd dat daar geen magazijnen zijn. De vijand liet zich niet zien.

In de *Kölln. Zeitung* leest men een berigt uit Freiburg, waarin vermeld wordt dat de geregtelijke vervolging tegen den Aartsbisschop was opgeheven, doch dat de prelaat geweigerd heeft het proces-verbaal te teekenen, omdat hij het staken der vervolging niet wil aannemen als eene gunst, maar wel als een daad van geregtigheid.

— De *Moniteur* behelst de benoeming van den schout bij nacht Hernoux tot kommandant van het eskader in de Antillien. Deze benoeming staat in verband, naar men wil, met het zenden eener aanzienlijke magt naar de havens der Vereenigde Staten die eerstdaags zal plaats hebben. Ook Engeland is voornemens eene vloot naar Cuba te zenden. Men wil dat voor de lente alle moeijelijkheden beslist zullen zijn, die in de laatste tijden zich met de Vereenigde Staten hebben opgedaan.

Te Madrid blijft alles rustig.

Ten gevolge van dubbele verkiezingen moeten er nog zes afgevaardigden worden verkozen behalve die uit de vijf distrikten, alwaar wegens de cholera, de verkiezing niet heeft plaats gehad.

— Het tegenwoordige bewind dat zich door middel van oproer en verraad meester gemaakt heeft van den toestand van Spanje, heeft niet toegelaten dat de Enciclique des Pausen, betreffende het Jubilé, aldaar is gepubliceerd. De katholieken van Spanje kunnen deze enciclique slechts uit de buitenlandsche bladen.

— De *Moniteur* berigt onder reserve, dat het vuur tegen Sebastopol den 13en met 200 stukken geschut is geopend. De tijding er van is ontvangen door den Engelschen konsul te Varna, die haar heeft verzonden aan zijn ambtgenoot te Bucharest. Deze heeft op zijne beurt het berigt toegezonden aan den Engelschen ambassadeur te Weenen en aan lord Clarendon. De konsul voegt er bij dat de vesting het geen vijf dagen kan uithouden.

Brieven uit Bukarest van den 14en melden dat twee Oostenrijksche bataillons die stad hadden verlaten en zich naar Oursitscheni begeven. 17 bataillons Turken zijn van Schumla naar Paravadi en Varna gemarcheerd.

— Met terugblik op de bijzondere berigten uit Rome vermeld in ons N°. 2277, laten wij hier volgen een schrijven uit die stad van den volgenden inhoud: De hoofdonderwerpen der gesprekken alhier zijn: Ruslands diplomatieke bemoeijing om de quæstie der heilige plaatsen *Separatim*, met den H. Stoel te vereffenen, en 2°. de nieuwe financieele organizatie in den Kerkelijken Staat. De onderhandelingen wegens het eerste punt, ontmoeten zeer natuurlijke hindernissen, immers men herinnert zich te Rome nog zeer goed de vroegere beloften van het Petersburger kabinet en de wijze hoe ze vervuld werden. Ten gevolge daarvan werden dan ook de voorstellen van den heer von Stroganoff, ondanks de ondersteuning van den vertegenwoordiger eener andere noordsche mogendheid, meer dan koel aangehoord, en men heeft den Russischen onderhandelaar te kennen gegeven, dat de quæstie een internationale was geworden en hare oplossing met de gebeurtenissen van Sebastopol zoo innig verbonden was, dat ze daar slechts kon plaats hebben.

## ENGELAND.

LONDEN, 22 Okt. Meermalen is onlangs door de Engelsche dagbladen opgemerkt, dat Ruslands uitvoerhandel met Engeland door den oorlog niet gestuit maar alleen gedwongen werd eenen omweg te nemen en zijne artikelen, ten koste der Engelsche verbruikers en tot niet gering voordeel voor de Pruissische handelaren, over de Pruissische havens te verzenden. Het Londensche weekblad de *Oeconomist*, hetwelk onder de leiding van een der Britsche bewindslieden geschreven wordt, betoogde in zijne jongste nommers, dat de oorlogvoerende mogendheden aan dien gang van zaken een einde dienden te maken, vooral dewijl het jaargetijde naderde, waarin gewoonlijk groote hoeveelheden produkten in Rusland voor Engelsche rekening gekocht, en deels vooruitbetaald plegen te worden. In zijn nommer van jl. Zaturdag zeide het genoemde blad: Het is tijd om te overwegen, of wij niet, in overeenstemming met de publieke opinie en het algemeen belang, strenger behooren te staan op onze regten als oorlogvoerende mogendheid in handelsaangelegenheden met het doel om des vijands hulpbronnen te verminderen.

Thans zegt het ministeriëele avondblad de *Globe*? Het was geen voorbarigheid, toen wij aan de kapitalisten den raad gaven, om geen geld voor te schieten op in 1854 te leveren Russische produkten. Wij hebben thans reden om te denken, dat het Britsche gouvernement op het punt is over te gaan tot maatregelen, zoo als sedert eenigen tijd verwacht en op den duur onvermijdelijk geacht werden, om een einde te maken aan indirekten zoowel als regtstreekschen handel in die produkten, over de Russische grenzen uitgevoerd en ingescheept wordende in onzijdige havens (zoo Pruissische havens nog onzijdig kunnen genoemd worden). Dat is het eenige middel, om het geheele Russische volk van het verderfelijke der staatkunde zijner regering te overtuigen. Buitendien is de nu eerlang door ons te nemen maatregel de eenige, die met onze vroegere handelingen in tegenspraak is. Wij hebben eene wet tegen de Russische geldleening gemaakt en den handel in Russische Staatsschuldbrieven verboden; en zouden wij dan den handel in Russische produkten van degelijker aard oogluikend toelaten? Wij verboden regtstreeksche toezending aan den vijand van hetgeen teregt de zenuw des oorlogs heet; en zouden wij dan voor de toezending daarvan eenen omweg openlaten, die aan Rusland niet slechts kans op den toevoer van geld geeft, maar de zekerheid, dat het op een bepaalden tijd bepaalde sommen zal ontvangen? Door thans maatregelen te nemen, strekkende om Europesche en inzonderheid Engelsche kapitalisten af te schrikken van het doen der 's winters gewone voorschotten op des zomers te leveren Russische produkten zullen wij den geheelen stand der Russische grondbezitters, welke door de hand hunner lijfeigenen die produkten voortbrengen, berooven van een aanmerkelijk deel der middelen, waarmede zij hunne eigene uitgaven goed maken, voor de staatsuitgaven bijdragen, en de onderscheiden takken der inlandsche nijverheid, voor zoover deze kapitaal behoeven, daarvan voorzien. Die stand heeft reeds veel schade geleden door de ligtingen van krijgsvolk, welke hem arbeidende handen ontnamen, maar eigenlijk zijn het de lijfeigenen zelven, welke het zwaarst door de verpligting tot de krijgsdienst gedrukt worden. Het belang der fabrikanten en handelaren in Rusland is één met dat der grondeigenaren; en de tijd zal leeren, of al die belanghebbenden den dwangmaatregel, dien wij, trouwens tot groot verlies en ongerijf voor ons zelven, jegens hen moeten nemen, gedwee zullen verdragen of wel aan het gouvernement hun leed zullen doen gevoelen. (*H.*)

## DUITSCHLAND.

BERLIJN, 20 Okt. Nog altijd blijft het de vraag, wat door het kabinet van Berlijn is geantwoord op de Oostenrijksche nota van 30 September. Kon men eenigen staat maken op hetgeen geschreven wordt door de *N. Preuss. Zeitung* en de *Zeit*, welk laatste blad, gehouden wordt het gevoelen der regering uit te drukken, dan bestaat er weinig hoop van een toenadering tusschen beide gouvernementen. De *Zeit* onder anderen schuift de oneensgezindheid, die er tusschen de beide Duitsche Staten heerscht, geheel op den hals van Oostenrijk. Zoo leest men onder anderen het volgende:

»Oostenrijk dwaalt niet, wanneer het in de nota van 30 September verklaart niet te onderstellen, dat Pruissen zijne algemeen gegeven toezegging van bijstand, voor het geval dat van den kant van Oostenrijk niet tot eenen aanval tegen Rusland wierd overgegaan, zal intrekken. Dit ligt voorzeker niet in Pruissens bedoeling en, zoo wij wel onderrigt zijn, zal die toezegging in het Pruissische antwoord op de nota van 30 September vernieuwd worden. Pruissen zal eerlijk en volledig gestand doen aan hetgeen het aan Oostenrijk beloofd en waartoe het zich bij verdrag verbonden heeft. Oostenrijks taak zal het zijn Pruissen in staat te stellen om van zijnen kant een gelijk vertrouwen te koesteren.

»Wie de Oostenrijksche politiek omtrent het Oostersche vraagstuk, zoodanig als zij uit nota's en handelingen gebleken is, naauwlettend en zonder vooringenomenheid heeft gadegeslagen, zal moeten erkennen, dat men in Weenen juist geen regt heeft om Pruissen van eene afwijking van of onstandvastigheid in zijne eenmaal verklaarde beginselen te beschuldigen. Dat men in Weenen weet wat men wil, daaraan twijfelen wij niet; maar uit al wat tot hiertoe gebeurd is blijkt, dat men iets anders wil dan men voorgeeft te willen; en deze politieke handelwijs is het, waaruit de bedroevende verschillen tusschen de beide bevriende kabinetten ontstaan zijn. Pruissen heeft nooit iets anders beloofd, dan het tot hiertoe gedaan heeft; omtrent zijne bedoelingen heeft het niemand, hetzij door woorden, hetzij door daden, misleid. De Pruissische politiek, eene vrucht van het rijpste overleg, mag hier of daar niet behagen; zij kan, al naar mate van het standpunt des beoordeelaars, den wensch doen ontstaan dat zij anders mogt zijn, dan zij is; de één wenscht haar meer westelijk, de ander meer oostelijk gekleurd te zien; maar dit zal men van alle kanten moeten erkennen: de Pruissische politiek *is aan zich zelve gelijk gebleven*, van het oogenblik af waarop zij een verbond met Rusland van de hand wees en zich als zelfstandig neutraal deed kennen.

»Wij hebben aan Oostenrijk de vraag te rigten, of het, met de hand op het hart zijne herinneringen raadplegend, van zich hetzelfde kan verklaren? Het traktaat van April is niet gesloten opdat Oostenrijk zich ten aanzien van het begin eens oorlogs met Rusland »zijn vrijen wil en vrij besluit zou voorbehouden"; het is voorts niet gesloten opdat Oostenrijk zijdelings aan den oorlog zou deelnemen door de Donau-vorstendommen te bezetten met oogmerk om den rug der geallieerden te dekken, het traktaat van April is, eindelijk, niet gesloten opdat Oostenrijk eenzijdig met Engeland en Frankrijk omtrent vredesvoorwaarden zou overeenkomen, opdat het eenzijdig en zonder voorweten van Pruissen in Frankrijk mobilisatie-voorstellen zou doen. Voorzeker staat het aan Oostenrijk vrij dit alles naar eigen goedvinden te doen, maar redelijker en eerlijker wijs kan het niet zeggen, dat het dit op grond van het traktaat van April doet en dat Pruissen verpligt is, zich dit alles niet alleen te laten welgevallen, maar nog bovendien zijne stoffelijke ondersteuning daartoe aan Oostenrijk te verleenen. Men moet van Pruissen en van zijn gevoel van onafhankelijkheid al een zeer gering denkbeeld hebben, wanneer men zulk eene rol van hetzelve durft vergen.

»Oostenrijk heeft tot hiertoe ten duidelijkste bewezen, dat het bij zijne politiek veel minder het belang van Duitschland dan zijn eigen belang op het oog heeft. Naar de wijze, waarop het thans zijne roeping in de Donau vorstendommen begrijpt, is het niet langer te miskennen, dat het aldaar eenig en alleen voor zijn eigen belang waakt. Maar Oostenrijk is niet Duitschland, en wanneer de politiek van den graaf Buol het voor Oostenrijks belang noodig rekent komplimenten naar Parijs en Londen te zenden, en tegenover Engeland en Frankrijk de houding aan te nemen als of Oostenrijk alleen door Pruissen in het sluiten van een verbond met het Westen verhinderd wierd, terwijl het in de daad aan zulk een verbond niet denkt, — dan moge dit van diplomatieke slimheid getuigen, maar het strekt niet om aan Pruissen vertrouwen op de Oostenrijksche politiek in te boezemen. *Pruissen zoekt geene veroveringen.* Willen anderen veroveringen maken, dan mogen zij hun eigen huid daaraan wagen.

»Is het Oostenrijks opregte wensch, gelijk het aan het slot der nota van 30 September zegt, met Pruissen en het Duitsche Bondgenootschap in de tegenwoordige krisis naauw vereenigd te blijven; is Oostenrijk overtuigd dat zijne bemoeijingen alleen niet voldoende zijn om dit doel te bereiken, dan is het aan Oostenrijk van dien wensch en van die overtuiging te doen blijken. Dit wordt, zoover wij weten, in de naar Weenen gezonden nota van antwoord verlangd."

## STADSNIEUWS.

In de 224ste Staats-Loterij zijn in de 5e Klasse bij de 9e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 9265 en 2543 *f* 1000.

### BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 23 October.

BEVALLEN (19 Oct.): J. C. Hepner, geb. Hoyack, D. — (20 Oct.): H. Otte, geb. Engelveld, D. — (21 Oct.): C. L. Albach, geb. Roggeveen, Z.

OVERLEDEN (23 Oct.): W. Windel, 61 j.

## PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

| | pCt. | 20 OCT. 4½ u. | 21 OCT. | 4½ u. | gebl. |
|---|---|---|---|---|---|
| *Nederl.*, Werkel. Schuld à | $2\frac{1}{2}$ pCt. | $59\frac{1}{16}$ | 59 à | $59\frac{1}{8}$ | $59\frac{1}{8}$ |
| Dito Dito | 3 ″ | $70\frac{1}{8}$ | 70 ″ | $70\frac{1}{8}$ | |
| Dito Dito | 4 ″ | 89 | $88\frac{7}{8}$ ″ | $89\frac{1}{16}$ | $89\frac{1}{16}$ |
| O. I. Leening 1844 | 4 ″ | | ″ | | |
| Amortis. Syndik. | $3\frac{1}{2}$ ″ | $87\frac{1}{4}$ | ″ | | |
| Handel-Maatschappij | $4\frac{1}{2}$ ″ | | ″ | | |
| Haarlemmermeer | 5 ″ | | ″ | | |
| Aand. Rijn-Spoorweg | $4\frac{1}{2}$ ″ | | ″ | | |
| ″ Holl. Spoorw.-M. | ″ | | ″ | | |
| Obligatiën | $4\frac{1}{2}$ ″ | | ″ | | |
| Maatschappij van Weld. | 4 ″ | | ″ | | |
| Aand. Ned. Bank | ″ | | ″ | | |
| *België* | $4\frac{1}{2}$ ″ | | ″ | | |
| Dito bij *Rothschild* | $2\frac{1}{2}$ ″ | $48\frac{5}{8}$ | $48\frac{1}{2}$ ″ | | |
| *Frankrijk*, Obligatiën | 3 ″ | | ″ | | |
| *Spanje*, Onbep. Stukken | 1 ″ | $18\frac{1}{16}$ | 18 ″ | $18\frac{1}{16}$ | $18\frac{1}{16}$ |
| Dito | 3 ″ | 37 | ″ | | |
| Dito Binnenl. à 6/m. | 3 ″ | $32\frac{5}{16}$ | $32\frac{1}{4}$ ″ | $32\frac{5}{8}$ | $32\frac{1}{4}$ |
| Coupon-Bewijzen | | $5\frac{1}{16}$ | $5\frac{1}{16}$ ″ | | |
| Amortisable Schuld | | $4\frac{3}{4}$ | $4\frac{3}{4}$ ″ | $4\frac{15}{16}$ | |
| *Portugal*, te Londen | 3 ″ | $35\frac{3}{4}$ | $35\frac{3}{4}$ ″ | $35\frac{15}{16}$ | $35\frac{15}{16}$ |
| Dito Uitgestelde | | | ″ | | |
| *Rusl.*, bij *Hope* 1798 en 1816 | 5 ″ | $99\frac{1}{2}$ | $98\frac{1}{4}$ ″ | $98\frac{5}{8}$ | |
| Dito Dito 1828 en 1829 | 5 ″ | 99 | ″ | | |
| Cert. bij dito 1831 en 1833 | 5 ″ | $81\frac{1}{2}$ | ″ | | |
| Dito | $4\frac{1}{2}$ ″ | $82\frac{5}{8}$ | $82\frac{1}{2}$ ″ | | |
| Dito bij *Hope* | 4 ″ | $72\frac{1}{2}$ | $72\frac{5}{8}$ ″ | | |
| Dito bij *Stieglitz en C°.* | 4 ″ | 72 | $71\frac{1}{2}$ ″ | $71\frac{3}{4}$ | |
| Dito bij Id. 5de Serie. | 6 ″ | | ″ | | |
| Certifikaten te Hamburg | 5 ″ | | ″ | | |
| Inschrijving in Assignat. | 6 ″ | | ″ | | |
| Certifikaten van dito | 6 ″ | $56\frac{1}{2}$ | $56\frac{5}{8}$ ″ | | |
| Engelsche Russen | | | ″ | | |
| *Polen*, Certifikaten | 4 ″ | $65\frac{1}{8}$ | $65\frac{1}{8}$ ″ | $65\frac{1}{4}$ | |
| Dito Aand. met Lot. fl. 500 | | 138 | ″ | | |
| *Oostenrijk*, Metalliek | 5 ″ | 67 | 66 ″ | $66\frac{1}{2}$ | |
| Dito Nieuwe 1847 | $2\frac{1}{2}$ ″ | $33\frac{11}{16}$ | $32\frac{15}{16}$ ″ | $33\frac{7}{16}$ | |
| Dito 1851 en 1852 | $2\frac{1}{2}$ ″ | $33\frac{11}{16}$ | $33\frac{1}{8}$ ″ | $33\frac{7}{16}$ | |
| Dito Nieuwe | 5 ″ | $75\frac{3}{4}$ | $75\frac{1}{4}$ ″ | $75\frac{3}{4}$ | |
| Dito 1854 | 5 ″ | $75\frac{3}{8}$ | 75 ″ | $75\frac{3}{4}$ | $75\frac{5}{8}$ |
| Ween. Bank bij *Goll en C°.* | 5 ″ | | ″ | | |
| Dito | 4 ″ | | ″ | | |
| Aand. met Loting fl. 250 | ″ | | ″ | | |
| Nieuwe dito 1854 | | *f* 236 | 235 ″ | | |
| *Pruissen* | $4\frac{1}{2}$ ″ | | 98 ″ | | |
| *Amerika*, Bank-Aktiën Cert. | | $3\frac{7}{16}$ | $3\frac{1}{2}$ ″ | | |
| Dito Orig. | | $3\frac{1}{16}$ | ″ | | |
| *Napels*, Cert. *Lam. en Bouwer* | 5 ″ | | ″ | | |
| *Denemarken*, Leen. te Lond. | 5 ″ | 99 | ″ | | |
| *Louisiana* bij *Hope* | 5 ″ | 100 | 99 ″ | | |
| *Brazilië* | 5 ″ | 97 | $97\frac{1}{4}$ ″ | | |
| Dito 1848 | 5 ″ | | ″ | | |
| *Mexiko* | 3 ″ | $21\frac{11}{16}$ | $21\frac{1}{2}$ ″ | $21\frac{3}{4}$ | $21\frac{5}{8}$ |
| Dito Onbepaalde | | $21\frac{11}{16}$ | $21\frac{1}{2}$ ″ | $21\frac{3}{4}$ | $21\frac{5}{8}$ |
| *Peru* | $4\frac{1}{2}$ ″ | | ″ | | |
| *Grenada*, à £ 100 | $2\frac{1}{2}$ ″ | | ″ | | |
| Dito Uitgestelde | | $5\frac{5}{8}$ | ″ | | |
| *Ecuador* à £ 100 | | | ″ | | |
| *Venezuela*, à £ 100 | $3\frac{3}{4}$ ″ | | ″ | | |
| Dito Uitgestelde | $1\frac{1}{4}$ ″ | | ″ | | |
| Thesaurie | 5 ″ | | ″ | | |

Met uitzondering van Oostenrijksche, welke iets aangenamer waren, sluit de markt over het geheel onveranderd.

*Koers van het Geld:* Beleening 3 pCt., Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Diskonto 3 pCt.

## Wisselkoers.

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Parijs | 2/m. | *f* $55\frac{3}{4}$ | Livorno | 2/m. | *f* $38\frac{1}{4}$ |
| | zigt | » $56\frac{5}{16}$ | Napels | » | » 84 |
| Bordeaux | 2/m. | » $55\frac{1}{4}$ | Petersburg | » | » 1.71 |
| [illegible] | 1/m. | » $55\frac{5}{8}$ | Weenen | 6/w. | » $29\frac{1}{4}$ |
| Madrid | 3/m. | » 240 | Augsburg | » | » $35\frac{1}{4}$ |
| Cadix | | » 240 | Frankfort | » | » $99\frac{5}{8}$ |
| Seville | | [illegible] | Hamburg | 2/m. | » $35\frac{1}{16}$ |
| Bilbao | | [illegible] | | zigt | » $35\frac{1}{2}$ |
| Lissabon | | » $40\frac{1}{2}$ | Londen | 2/m. | » 11.65 |
| Porto | | » $40\frac{1}{2}$ | [illegible] | [illegible] | [illegible] |
| Genua | 2/m. | » $45\frac{1}{2}$ | Rotterdam | | |

### BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 21 Oct. Fransche 3 pc. 76.10; $4\frac{1}{2}$ pc. 98.50; 3 pc. Spanje —; id. 1 pc. —; Met. 5 pc. $85\frac{1}{8}$; Rom. Leen. 88.

LONDEN, 21 Oct. Consols $94\frac{5}{8}$; 3 pc. Spanje buitenl. $37\frac{1}{4}$; 1 pc. dito $18\frac{3}{8}$; Comité-Bewijzen 5; Passive $4\frac{7}{8}$; 5 pc. Rusl. $95\frac{1}{2}$; $4\frac{1}{2}$ pc. dito 84; 4 pc. Holl. 91; $2\frac{1}{2}$ pc. id. 61; 5 pc. Sardinië $88\frac{1}{2}$; Brazilië 98; $4\frac{1}{2}$ pc. Peru $71\frac{1}{2}$; Gren. uitg. $5\frac{5}{8}$; id. werk. 16; 3 pc. Mexiko $24\frac{1}{8}$; 4 pc. Portugal 41; Turkije $2\frac{5}{8}$; Ecuador —; Wissel op Amst. —.—.

WEENEN, 21 Oct. Met. 5 pc. $83\frac{1}{2}$; id. $4\frac{1}{2}$ pc. 73; Bank-Aktien ——; Wissel op Londen 12.05, Amst. ——; Parijs 145; Goud $30\frac{1}{4}$; Zilver $25\frac{1}{2}$; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 21 Oct. $3\frac{1}{2}$ pc. Pruissische Staatschuld $83\frac{1}{4}$; $4\frac{1}{2}$ pc. Rusland —; 5 pc. 94; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. $16\frac{5}{8}$, Parijs $78^{1}/_{12}$; Amst. 140; Weenen $41\frac{5}{8}$; Petersburg $99\frac{5}{8}$.

HAMBURG, 21 Oct. Spanje 3 pc. 30; id. 1 pc. $16\frac{7}{8}$; Rusl. 5 pc. 97; 3 pc. Mexikanen $16\frac{3}{4}$; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

FRANKFORT, 21 Oct. 5 pc. Met. $67\frac{1}{4}$; 3 pc. Spanje binnenl. $31\frac{3}{8}$; id. 1 pc. $17\frac{11}{16}$; Wissel op Londen 3/m. $117\frac{1}{8}$; Amsterdam $99\frac{1}{2}$; Parijs $93\frac{3}{8}$; Weenen $98\frac{1}{2}$.

## HANDELSBERIGTEN.

### GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 20 Okt. Rogge. Voortdurend bleef dit artikel zeer gezocht, zoo voor verzending, Consumptie als speculatie tot de volgende successivelijk verhoogende prijzen, als: 143/2, 144/2, 145/2 ℔ Archangel *f* 290 3/m., 291, *f* 294 3/m., *f* 293, 295 6/w.; 146/2 ℔ Pernau *f* 346, 348 6/w., *f* 352 3/m.; 151/2 ℔ Pommer *f* 330 6/w.; 146/2 ℔ Pernau *f* 356, 358 3/m.; 143/2 ℔ Reval *f* 343, 345 6/w.; 144/2 ℔ Archangel *f* 300 3/m.; 143/2 ℔ dito *f* 298 6/w.; 142/2 ℔ Pernau *f* 350 6/w.; 140/2, 142/2, 143/2 ℔ Archangel *f* 295 6/w., *f* 305 6/w., *f* 310 6/w.; 143/2 ℔ dito *f* 315 6/w.

Gerst. Puike gedroogde is sedert ons vorig berigt door schaarschte *f* 30 en ongedroogde *f* 20 per last gestegen. Men noteerde als volgt: 132/2 ℔ N. Deensche *f* 230 6/w.; 141/2 ℔ dito *f* 232; 129/2 ℔ Koersche *f* 294 3/m.; 141/2 ℔ Deensche *f* 235 6/w.; 128/2 ℔ Koersche *f* 300 6/w.; 127/2 ℔ Libau *f* 300; 125/2 ℔ Oldammer Winter *f* 235 6/w.; 128/2 ℔ Koers. *f* 310 6/w. later *f* 315 6/w.; 132/2 ℔ Kunda *f* 320 3/m.; 139/2 ℔ Deensche *f* 236, 238 6/w.

Moutwijn bleef Zaturdag *f* 24 biedend. Maandag was niet beneden *f* 24½ te koopen. Dingsdag zijn voor benoodigden enkele postjes a *f* $24\frac{3}{4}$ gekocht en bleef Woensdag alzoo gevraagd, gisteren verhoogde de markt op *f* $25\frac{1}{4}$ en heden is het a *f* $25\frac{1}{2}$ biedend gebleven.

Jenever *f* 30,00 Amst. Proef *f* 31,25.

LONDEN, 21 Okt. *Suiker. Ruwe.* In de vreemde soorten 6 d. lager. *Geraffineerd* met weinig handel zonder prijsverandering.

*Koffij.* De markt blijft vast met weinig omzet. Native Ceylon 45 s. 6 d. a 46 s. 6 d. voor ordinair tot fijn ordinair.

*Thee* onveranderd — *Rijst.* Aanhoudend levendig gevraagd, met belangrijke omzettingen tot 6 d. hooger. Voor zeilende Aracan heeft 12 s. 6 d. betaald. — *Peper* stil. — *Notenmuscaat* iets hooger. — *Foelij* onveranderd.

*Talk* iets minder vast op 67 s. 3 d. teruggegaan.

*Graanmarkt.* Tarwe met geringe aanvoeren, sedert het begin der week 4 a 5 s. hooger. Garst en Haver 1 s. hooger.

*Veemarkt.* Runderen, in de beste soorten worden grif verkocht, mindere traag. Kalveren en Varkens met redelijken aftrek. Schapen minder ter markt en weinig gezocht.

*Boter.* In prijs onveranderd met eenige vraag; Vriessche 104 a 108 s.; Hollandsche 90 a 94 s.; Zwolsche 100 a 104 s. — *Kaas* kalm. Edammer 46 a 52 s.; Goudsche 38 a 51 s.

## SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 21 Oct. P. Flens, Otto, Batavia. - D. Duinker, Zeemanshoop, id. - K. Walgrin, Phoenix, Akyab. - J. Johansen, Onderneming, Ceylon. - T. C. Overeem, Noord-Holland, Suriname - T. T. Lootsman, Pomona, Havana.

HELVOET, 21 Oct. Arnold Böninger, Baltimore, l. v. Brouwershaven.

BROUWERSHAVEN, 21 Oct. E. Bargman, Eugenie, Soerabaya n. Rott. - J. M. de Winter, Antoinette, Passaroeang n. id.

## GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 3en Sept., op 14° Z. Br., 26° W. L. Maria Anna, kapt. L. G. Verbeek, van Rotterdam naar Batavia.


# Advertentiën.

(335) Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER*, CATHARINA JOHANNA WIEDENBRUGGE, geliefde Echtgenoote van

J. H. A. BORGHOLS.

AMSTERDAM, 22 October 1854.

## Kiezersvereeniging

DE

## GRONDWET.

Voor de verkiezing op Dingsdag 24 October aanstaande van TWEE LEDEN voor den *GEMEENTERAAD* beveelt deze Vereeniging aan hare medekiezers aan:

ter vervulling der plaats, opengevallen door het aftreden van den Heer A. F. INSINGER (*wit stembriefje*)

den Heer H. WILLINK,

en ter vervulling der plaats, opengevallen door het overlijden van den Heer [illegible] (*geel stembriefje*)

den Heer [illegible] BECKER.

*Namens het Bestuur:*

H. CROOCKEWIT, *Voorzitter.*

H. RAHUSEN, *Secretaris.*

(331)

Door voortdurende ongesteldheid, uit de hand te koop: eene zeer goed beklante en vermaarde BIERBROUWERIJ. Men is des verkiezende den Kooper het vak grondig te leeren. Te bevragen bij den eigenaar J. J. DE JONG, te Wijk bij Duurstede.

EENE WEDUWE van den fatsoenlijken burgerstand, hebbende eene volwassene Dochter, en wonende in eene stad van Zuid-Holland, biedt zich aan om eene of twee bejaarde of ziekelijke Dames in haren huize in te nemen en te verplegen. Adres bij den Uitgever dezer Courant onder letter S.

## Bloemen-Magazijn

VAN

## L. VAN DER WURFT,

*Lange St. Janstraat te Utrecht*,

heeft de eer te berigten dat bij hem op nieuw voorhanden zijn: Een groot assortiment **Winterbloemen** voor Hoeden en Mutsen en om te kappen, **Bruids-** **Jongejufvrouwen-Kapsels, Guirlandes,** [illegible] **melles, Jardinières, Batis, Satijn, Zilver** en **Krip, Bloemen Vasen, Altaar Bouquetten, Immortelles,** en gecouleurde **Mos,** tegen zeer goedkoope prijzen; monteert alle soorten van [illegible] den en Hangers met Bloemen en Vruchten in. [illegible] Winkeliers, vermindering van prijs. Op *franco* aanvrage worden Bloemen op bezien buiten de stad gezonden.

(305) Bij R. G. J. SLABOOT, te Groningen, is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar:

## Kort Onderrigt voor Misdienaren

om bij het Allerheiligste Offer te dienen. Kerkelijk goedgekeurd. TWEEDE DRUK à *f* 0.10 per dozijn *f* 1.00.

Drie fraaije **Communieplaten** en eene **Vormplaat,** groot octavo formaat, in twee kleuren gedrukt. De 100 *f* 4.00.

De Vormplaat is met den naam van Mgr. den Aartsbisschop van Utrecht; bij aanzienlijke bestelling is zelve ook met den naam van eenen anderen kerkvoogd verkrijgbaar.

Voorts wordt den belanghebbenden herinnerd, dat de **100 Boekwerkjes** voor *f* 6.00, nog 10 [illegible] stellen voorhanden zijn, die gedurende deze maand op de eerste aanvragen zullen afgeleverd worden. [illegible] lijstje dezer werkjes is in alle Boekwinkels te bekomen.

(334) Bij J. J. ARKESTEYN EN ZOON, Boekhandelaren te 's Hertogenbosch, is van de pers gekomen en hebben aan hunne Correspondenten verzonden:

**Verzameling** van Nederduitsche spreekwoorden, [illegible] derzelver overeenkomende eigenaardige uitdrukkingen in het Fransch, Engelsch en Hoogduitsch. Ter oefening . . . . . . . . . . *f* [illegible]

**Beknopte Aardrijkskunde** van het Koningrijk der Nederlanden en zijne buitenlandsche bezittingen, in vragen en antwoorden, met een gekleurd kaartje, door H. J. VAN WEES . . . . . . . . *f* [illegible]

**Eenige bijzonderheden** uit de Natuurlijke Historie, met de afbeeldingen van drie inlandsche [illegible] 2e Stukje. — 3e druk . . . . . [illegible]

**Geschiedenis der Nederlanden** [illegible] Bijgewerkt tot en met 1853, door [illegible] VAN W[illegible] met eene kaart van het oude [illegible] . . *f* [illegible]

**Beknopte schets** der Vaderlandsche Geschiedenis voor de Nederlandsche [illegible] op nieuw nagezien [illegible] druk [illegible] bijgewerkt tot 1854. . . . . *f* [illegible]

Bovenstaande en [illegible] fonds-artikelen zijn [illegible] in voorraad bij [illegible]oldcorrespondent, den [illegible] J. S. DE HAAS, [illegible]dam.

Bij de [illegible]andelaren C. L. VAN LANGENHUYSEN, [illegible]ING, en J. S. DE HAAS te Amsterdam is verkrijgbaar:

## OVERDENKINGEN EN GEBEDEN

GEDURENDE HET

## JUBILÉ VAN 1854—55.

vergund door

*Z. H. PAUS PIUS IX.*

Voorafgegaan door den Herderlijken [illegible] Hoogw. den Bisschop van Haarlem [illegible] dige toelichting van deze heilzame [illegible]

*Met kerkelijke goedkeuring.* [illegible]


Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, [illegible]